

Siniša Soćanin

BANDOGLAVIĆ STRAHIJA

■ Laguna ■

UTORAK UJUTRO

Bilo je obično jutro jednog oblačnog utorka na početku proleća. U prevodu, tata me je iz najtoplijeg sna probudio paljenjem svetla, otkrivanjem nogu i povlačenjem za stopalo.

– Strahinja! Ustaj odmah, sine! – rekao je uzbuđeno – Znaš li šta ti je prvi čas?

Ponovo sam naseo. Svaki put ima neku drugu foru.

– Šta? – pitao sam uznemireno, očekujući da je nešto važno, na šta sam potpuno zaboravio.

– Otkud ja znam. Ja pitam tebe.

– Tata... Matematika, obična matematika... – promrmljao sam. – I dokle s tim fazonima za prvake?

– Kao prvo, matematika nikako ne može biti obična, ceo svemir je jedna velika matematika. To

moramo da znamo i mi umetnici. Hajde, ustaj umetniče, kasniš na svemir! – rekao je i izašao iz sobe.

– A drugo, tata?

– Šta?

– Rekao si 'kao prvo'. Šta je drugo?

– Reći ću ti kad opereš zube i obučeš se. Kasniš.

– Ja kasnim? Svako jutro ti prvi ustaješ, a onda ceo dan svuda kasniš.

– Možda da ćutiš i radiš šta treba? – rekao je, jer sam ga pogodio u bolnu tačku. Stalno je, i svuda, kasnio: na posao, s posla, s obavezama. Bar je o tome često gundao po kući. „Takav je posao nas novinara“, rekao bi, „jer vest ako čeka, više nije vest.“

Pogledao sam u plafon, u zvezdice koje su nad mojim krevetom stajale već godinama. Kad ih je tata zalepio, mislim da sam imao tri godine, sve troje smo dugo ležali na mom krevetu i pričali o svemiru. Bilo je to divno doba. Sada se toga sećam kao nekog magičnog detinjstva. Plafon je tada bio čitav svemir, pa sam od komaraca zamišljao letelice u kojima lutam u avanture sa vanzemalcima. U međuvremenu, ja sam došao do šestog razreda, počinju da mi se pojavljuju prve bubuljice, a svemir je nekako uspeo da se pretvori u matematiku.

Usledila je još jedna tipična jutarnja scena: teturajući se hodnikom, zastao sam i pogledao u njihovu spavaću sobu.

– Ne viri! – rekao je tata. – Sad ću da poljubim mamu u usta.

S gađenjem sam otišao u kupatilo.

Voleo bih da i ja, kao moji roditelji, nikad ne budem jedan od onih dosadnih odraslih koji nemaju ništa zabavno da kažu, ali moj ćale ima čudan problem – ili je najzabavniji čovek na svetu, ili je toliko ozbiljan da vas od toga spopadne jeza. Ujutro, kad me budi za školu, ne znam koje je od ta dva gore.

Svi su najavljivali taj šesti razred kao neki strašan trenutak u životu deteta koji će sve promeniti, kao da će nam svima porasti brada i užasno zasmrdeti pazusi, bubuljice će nam skakati po licu i prskati kao mali vulkani i izobličićemo se kao plastelin u rerni. Svako jutro, kad pođem da perem zube pa priđem ogledalu, prosto se uplašim šta ću ugledati. Za sada, ništa se ne događa. Osim jedne majušne, stidljive bubuljice, i dalje imam samo svoje pege po licu zbog kojih me zezaju i izmišljaju mi imena kao što su Pega, Uflek ili Pegla. Ovo treće je dokaz da kod dece i odraslih logika uopšte nije ista stvar. Visok sam i mršav, što bi moja baba rekla 'štrkljav i džogav', ali lice mi je prilično bebeće. Stopala su mi za pola broja manja od tatinih i tri broja veća od maminih, ali ne umem njima da šutnem loptu kako treba, pa me na fudbalu vređaju i ponižavaju. Tešim se time

što sam na plivanju najbrži, s tim stopalima koje mi služe kao peraja. Tri zamaha i stigao sam. Zbog njih me ponekad zovu i Strahinja Trepljar. Šteta pa na fudbalu nikog nije briga za plivanje, tačnije nikog na kopnu nikada nije briga za plivanje, a to je jedina stvar u kojoj sam dobar, uz crtanje naravno, i pisanje sastava, i talenat za jezike, i tako neke slične sitnice koje nikom nisu važne osim odraslima. Jedino kul u vezi sa mnom, zbog čega mi se čak ponekad i učini da me neko ceni, jeste to što mogu jezikom da dodirnem nos i što najbolje prevrćem kapke u šestom razredu.

Tata često ide sa mnom do škole. „Majka Jugovića“ je blizu pijace, ali i prodavnice u kojoj on voli da kupuje hleb i ostalo. Usput bismo se zezali, ili bi me propitivao za školu, ili grdio za nešto od juče što nije uspeo da zaboravi.

– Nismo pričali o jučerašnjem roditeljskom – rekao je.

Zabrinuo sam se.

– Neki problem?

– Ti kaži meni.

– Nema problema.

– A zašto meni razredna kaže: „Znate li, Gorane“ – tako se zove moj tata – „da je vaš Strahinja dobro dete, ali da previše često nema pojma gde se nalazi?“

– Ne znam, tata, zašto to kaže. Obično znam gde se nalazim. Možda zato što crtam na času, ali ti znaš da ja sve čujem dok crtam.

– Pričaju o tome kako neka deca prozivaju drugu zbog odeće. Ako ne nose firmirane patike, na primer. Istina?

– M-mh.

– Ti imaš samo par firmiranih stvari. Da li tebe neko zeza?

– Da.

– Stvarno? Ko?

– Ah, mnogi.

– Mnogi?! Šta ti kažu?

– „Kakav ti je to duks?“ „Odvrtan si“, „Kako si se to obukao?“, „Imaš li ti neke druge patike, seljačino?“, i tako te normalne dečje stvari.

– Normalne dečje stvari!

– Bude tu i gadnih psovki. Kažu, na primer...

– Dobro, ne zanima me. Već znam i previše. Slušaj, ti imaš lepe stvari, čak i previše skupe, ako se setimo da si za poslednjih godinu dana izgubio tri para patika, dva duksa, od čega jedan firmiran, nekoliko majica, buket čarapa, kilometar olovaka...

– Dobro, shvatio sam.

– I da ti kupim onaj kofer-štafelaj od brestovine, onaj što ga želiš, što se rasklapa, ti bi ga ostavio negde na klupi.

– Ne bih.

– Prošle nedelje si opet izgubio šestar.

– Tu je negde, veruj mi. Pronaći ću ga. Svu moguću decu sam pitao da li su ga videli. I šta je još bilo na roditeljskom?

Pogledao me je prekorno, a onda shvatio da je za jutarnju šetnju već bilo previše kritikovanja.

– Ništa naročito, dobre su ti ocene. Par sitnica koje ćeš popraviti. Pričali smo o tom bolesnom dečaku iz osmog, skuplja se novac za lečenje u inostranstvu...

– Milan.

– Ne mogu o tome da pričam, strašno mi je. Da ti nije šestar u ormariću?

– Izgubio sam ključ od ormarića.

– Opet?

– Pa šta, pronaći ću ga. Ionako su deca rasturila sve ormariće, svi su otključani, polovini je pokidana brava. Osmaci ponekad uđu i pregledaju ormare, kažu: „Gde držite drogu, klinici, priznajte?“ Tako, zezaju se. Zapravo, oni sakrivaju cigare u ormarićima mlađe dece da ih neko ne pronađe kod njih. Samo ulete na malom odmoru i ostave ih ili uzmu.

– I ne pronađu je?

– Šta?

– Drogu.

– Tata!

– U redu, verujem da je sve tako, ali niko ne gubi stvari kao ti.

– Gube i drugi.

– Možda oni imaju da kupe nove, ali ja nemam! Odakle mi? Razmišljam da opljačkam neku banku da bih te iškolovao.

– Hej, da nisi ti juče opljačkao onu zlataru?

– Otkud ti znaš za pljačku zlatare?

– Video sam na Instagramu. Ali ne, ti bi zakasnio na pljačku, već bi sve bilo opljačkano kad ti dođeš.

– Šta si video na Instagramu?

– Jedan što ga pratim je bio baš preko puta, pravio selfi ispred zlatare kad je stigla policija.

– Kad tako nešto vidiš, ti da se skloniš. I da se više ne družiš s njim!

– I ne družim se. Samo se pratimo na Instagramu.

– Ni tamo. Kad ga sretnješ, da pređeš na drugu stranu Instagrama.

Nismo još ni ušli u školsko dvorište, a već smo primetili nešto neobično: više dece je izlazilo iz njega nego ulazilo, a usput su se i čudno smejali. Pogledali smo se. Tata nije skrenuo u prodavnicu, kao što obično radi, već pošao sa mnom da vidi šta je u pitanju. Onda smo primetili policiju. Dva automobila su bila parkirana ispred same kapije.

– Konačno su nastavnici tražili pojačanje – naša-
lio je tata, ali video sam da je zabrinut.

Ušli smo u dvorište. Jedan policajac je stajao na
vratima. Oko njega su bili gotovo svi nastavnici. Deci
nije bio dozvoljen ulaz.

– Nešto se dogodilo! – rekao sam.

– Sačekaj tu – rekao je – dok ja proverim šta je.

Uputio se ka gužvi. Pošao sam za njim. Uvek sam
mrzeo to izdvajanje dece iz važnih razgovora kao da
smo glupi ili previše nežni da razumemo ozbiljne
stvari. Ne znam, kako misle da postanemo odrasli
jednog dana kad sve bitno kriju od nas?

Primetio je da sam mu iza leđa, ali nije mu sme-
talo. Samo me je zagrlio. Onda smo odslušali Mar-
kovićku, nastavnicu biologije, koja nam je uzbuđeno
sve objasnila. U stvari, ona je uvek uzbuđena, čak
i kada na drugom času ponedeljkom ujutro priča
o fotoautotrofnim i parazitskim golosemenicama
dok svi još spavamo i niko je ne sluša. U stvari,
Markovička mi je jedna od omiljenih, čak i kada
pita. Kad vidim koliko voli biologiju, nekako je i
meni zanimljiva.

Objasnila nam je da časova neće biti, da je ško-
la tokom noći obijena, zapravo da nije obijena, ali
da je neko u nju nekako ušao i da su sve učionice,
kancelarije i ostale prostorije, svi ormari i ormarići,

đački i nastavnički, sve police i svaka i najmanja sitnica potpuno ispreturani. Vrata zaključanih učionica i kabineta bila su razvaljena. Neko je nešto tražio. Policija je uzela otiske. Rekla nam je i da su razgovarali sa direktorkom, domarom, psihologom i pedagogom, nastavnicima i tetkicama, i da sada razgovaraju sa nekim osmacima.

– Mare, Kale, Viktor i Jaz – rekao sam.

Zbunjeno su me pogledali.

– Zašto misliš da baš s njima razgovaraju? – pitao je tata.

– Pa, uvek oni prave gluposti. Oni nam preturaju ormariće, izvrću nam jakne i zezaju nas.

– Hajde da to prepustimo policiji – rekao je.

– Prvo mi nisu dozvolili da odem u svoj kabinet – nastavila je Markovička – a onda su me pozvali da kažem da li nešto nedostaje. Strašno, ništa nije bilo na svom mestu, sve pobacano okolo! Ne samo moje, sve, sve!

– I da li je nešto nedostajalo? – pitao je tata.

– Ništa. Baš ništa. A imala sam tamo i vrednih stvari. Čudan neki lopov, zar ne?

Direktorka ju je pozvala, klimnula je glavom i žurno otišla.

Pošli smo zajedno u prodavnicu. Bilo je to zabavno, kao neko ukradeno vreme. Nema škole, a nisam

bolestan! Ali, koliko god to čudno zvučalo, bio sam zabrinut. Šta li se to moglo dogoditi? Ona četvorica, Mare, Kale, Viktor i Jaz, oni su dežurni krivci, ali da obiju i preture celu školu, rasture stvari nastavnika... Nije imalo smisla. Želeo sam s tatom da razgovaram o tome šta se desilo, ali me je ućutkao.

– Ni policajci ne pričaju sa svojom decom o tome kako ja radim svoj posao. Imate li kamere negde u školi?

– Ima! Pa da, sve je snimljeno! Sve ćemo ubrzo saznati, zar ne?

– Kažem, nećemo o tome pričati. Gde su kamere?

– Valjda na hodnicima. Osim ako... ako su imali neke maske! Misliš da su imali neke maske?

– Dosta o tome. Idemo da kupimo nešto, mama i ja onda idemo na posao, a ti se pravi da si u školi, čitaj i ponavljaj sve po rasporedu. Dogovoreno?

– Dogovoreno...

Na ulazu u prodavnicu, naišli smo na Milicu i njenu tetku. Klimnula je glavom kad me je vide-la i odmah se sakrila iza duge, talasaste crne kose. Niko nikada nije bio toliko ravnodušan prema meni kao ona. Otkako je došla u naš razred na početku polugodišta, to mršavo, u stvari štrkljavo i džogavo stvorenje me nije zarezivalo ni koliko ja onaj šestar koji sam izgubio prošle godine. Možda sam kod nje,

nakon one epizode s olovkom kad je tek stigla u školu, zauvek ostao upisan kao bezvredni crv. Smetalo mi je to, iako je Milica bila tek još jedna devojčica. Možda sam i prosto takav, mislio sam, da i ne zaslužujem ništa drugo nego potpunu ravnodušnost. Pokušavao sam da se utešim time što sam fenomenalan u crtanju, ali Milica crta čak i bolje od mene. Dobro, možda ne ukupno bolje, ali video sam neke stvari koje je nacrtala na likovnom. Mogle bi da ožive. To sam joj i rekao. Nije me ni pogledala.

– Ta mala iz prodavnice, što je bila s mamom? – pitao je tata kad smo izašli. – To je ona nova?

– Da. Nije joj to mama, nego tetka. Roditelji su joj u inostranstvu.

– Na nekom putu?

– Koliko ja znam, tamo su svo vreme. Ona živi s tetkom.

– Kaže se 'sve vreme'.

– Šta je drugo, tata? – pitao sam da bih ga prekinuo pre nego što počne o jeziku kojim pišemo na Instagramu i raznim mesindžerima koje koristimo.

– Šta sad 'drugo'?

– Rekao si jutros 'kao prvo'. Obećao si da ćeš mi reći šta je drugo kad operem zube. Oprao sam zube, i svašta se još desilo. Šta je 'drugo'?

– Ovo s policijom u školi, to je sada već nešto sasvim drugo.

- Opet si zaboravio šta si hteo da kažeš.
- Moramo još da pričamo o jučerašnjem roditeljskom.

A za taj roditeljski i sve ostalo moraćemo da se vratimo jedan dan unazad, u ponedeljak. U istoriji ponedeljaka, taj će uvek imati posebno mesto.